

Selvskading blant unge er en helserisiko

Unge selvskadere har økt risiko for å utvikle psykiske lidelser, stoffmisbruk og selvskading som voksne.

Kunnskap om selvskading blant ungdom kommer i hovedsak fra personer som har vært i kontakt med helsevesenet. Nå har engelske forskere undersøkt kliniske og sosiale utfall etter selvskading blant ungdom i en generell befolkning (1).

Blant en fødselskohort fra 1991–92 forelå det opplysninger om selvskading for 4 800 personer som hadde fylt ut et spørreskjema ved 16-årsalderen. De som hadde oppgitt selvskading, enten med eller uten suicidal hensikt, hadde økt risiko for å utvikle psykiske lidelser, fremtidig selvskading og stoffmisbruk. Oddsratio var 2,21 for depresjon ved 18 års alder blant selvskadere uten suicidal hensikt, justert for konfunderende faktorer, og 3,94 blant dem som hadde skadet seg i suicidal hensikt.

– Dette er en interessant studie av en stor barnekohort i samfunnet, sier professor Ping Qin ved Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging, Universitetet i Oslo.

– Funnene er i tråd med eksisterende kunnskap om at tidlig livsmotgang har en inngående påvirkning på både den sosiale og den helsemessige tilstanden som voksen. Selvskading i ungdomsårene er ofte et resultat av motgang og vanskelige livsforhold, og i denne studien er mange av risikofaktorene ikke justert for i analysene. Resultatene kan ikke si om selvskading i ungdommen har en kausal effekt på utviklingen av sosiale og helsemessige problemer i tidlig voksenliv. I stedet, som forfatterne av studien også påpeker, fungerer selvskading tidlig i livet som en viktig markør for negative utfall i voksen alder, påpeker Qin.

– Selvskading hos ungdom er et helseproblem også i Norge. Funnene understreker at bedre behandling og tett oppfølging for ungdom med selvskading vil ha positive konsekvenser for deres fremtidige liv, sier Qin.

Trine B. Haugen
Tidsskriftet

Litteratur

1. Mars B, Heron J, Crane C et al. Clinical and social outcomes of adolescent self harm: population based birth cohort study. *BMJ* 2014; 349: g5954.

VERDENS HELSE

Rusmidler i Afghanistan

Forekomsten av rusmiddelbruk i Afghanistan er høy, og opioider og cannabinoider er mest utbredt. Dette viser en ny studie.

Afghanske menn samler opiumsplanter ved Nangarhar-provinsen. Foto: Noorullah Shirzada/Afp/NTB scanpix

Forskerne kartla bruk av alkohol og andre rusmidler, inkludert medikamenter på resept, i urbane deler av Afghanistan i perioden 2010–12. Studien er basert på intervjuer med 2 187 kvinnelige familiemedlemmer og laboratorietester av hår, spytt og urinprøver fra 5 236 husstandsmedlemmer.

Minst én person testet positivt for minst ett rusmiddel i 11,4 % (95 % KI 10,0–12,7 %) av husstandene. Opioider var det vanligste funnet i laboratorietestene.

Blant menn testet 10,7 % positivt for minst ett rusmiddel, mot 4,3 % av kvinnene og 2,2 % av barna. Av menn som testet positivt, var det utslag for cannabinoider i 36 % av tilfellene og opioider i 34 %, mens opioider var det klart vanligste blant kvinner og barn som testet positivt. Sammenliknet med kvinner og barn hadde menn fem ganger høyere forekomst av positivt testresultat for mer enn ett rusmiddel.

Det var god overensstemmelse mellom resultatene fra laboratorietestene og intervjuene. Estimert nasjonal forekomst av rusmiddelbruk var 5,1 % (95 % KI 4,4–5,8 %).

– Dette er en unik undersøkelse – både metodisk og substansielt. Det er første gang

at en større epidemiologisk undersøkelse av rusbruk gjøres i Afghanistan, sier professor Edle Ravndal ved Senter for rus- og avhengighetsforskning (SERAF).

– Den er metodisk unik grunnet meget høy responsrate (82 %) og fordi det ved siden av personlige intervju ble benyttet systematiske analyser av hår, spytt og urin. Kjønnforskjeller i rusbruken likner på mange måter kjønnforskjeller i rusbruk i vestlige populasjoner. Mennene hadde langt hyppigere bruk av ulike rusmidler sammenliknet med kvinnene, mens bruk av smertestillende og beroligende medikamenter forekom tre ganger så hyppig blant kvinnene. Sigaretter var det mest vanlige rusmidlet (29 %), mens bruk av alkohol nesten ikke forekom, sier Ravndal.

Matilde Risopatron Berg
Sykehuset Innlandet, Elverum

Litteratur

1. Cottler LB, Ajinkya S, Goldberger BA et al. Prevalence of drug and alcohol use in urban Afghanistan: epidemiological data from the Afghanistan National Urban Drug Use Study (ANUDUS). *Lancet Glob Health* 2014; 2: e592–600.